

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علامه طباطبائی

دانشکده ادبیات و زبان‌های خارجی

پایان‌نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد

رشته زبان‌شناسی

فراگیری صرف در کودکان پیش‌دبستانی

استاد راهنما

دکتر شهلا رقیب‌دوست

استاد مشاور

دکتر رضا صحرایی

دانشجو

مریم کیامنش

تابستان

۱۳۸۹

فرم گردآوری اطلاعات پایان نامه ها

کتابخانه مرکزی دانشگاه علامه طباطبائی

عنوان: فراگیری صرف در کودکان پیش دبستانی		
نویسنده / محقق: مریم کیامنش		
استاد راهنما: خانم دکتر شهلا رقیب دوست	استادان مشاور: آقای دکتر رضا صحرایی	
کتابنامه:	واژه نامه:	
نوع پایان نامه: ☐ بنیادی ☐ توسعه ای ☒ کاربردی		
مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد	سال تحصیلی: ۱۳۸۸-۸۹	
محل تحصیل: تهران	نام دانشگاه: علامه طباطبائی	دانشکده: ادبیات و زبانهای خارجی
تعداد صفحات:		
کلید واژه ها به زبان فارسی:		
ساختواژه، تصریفی، اشتقاقی، اسم مشتق مرکب		

کلید واژه ها به زبان انگلیسی:

morphology, inflectional, derivational, derived compound noun

چکیده

پژوهش حاضر فراگیری زبان اول را در سطح صرف (یا ساختواژه) در کودکان پیش‌دبستانی فارسی‌زبان مورد بررسی قرار می‌دهد. برای این منظور، از طریق اجرای آزمون‌هایی که با اقتباس از پژوهش‌های برکوگلیسن (۱۹۵۸) و گوردون (۱۹۸۶) تنظیم شده‌اند، سعی شده داده‌هایی از کودکان استخراج شود تا برمبنای آنها دانش ساختواژی و توانایی آنها در کاربرد زایای قواعد ساختواژی، شامل چهار تکواژ تصریفی جمع "ها"، استمراری "می"، مقایسه‌ای "تر" و صورت گذشته افعال مضارع مختوم به /Z/ و چهار قاعده اشتقاقی ساخت صفت با پسوند "-دار"، "-ی" و "-بی" و نیز اسم مرکب مشتق از بن فعل مضارع مورد بررسی قرار گیرد. پژوهش حاضر با گردآوری تولیدات زبانی سه گروه سنی چهار، پنج و شش ساله از طریق انجام دو آزمون با هدف ارزیابی دانش کودکان از قواعد صرفی و میزان توانایی آنها در کاربرد این قواعد در مورد واژه‌های جدید و نیز تفاوت آنها از نظر مراحل رشد زبانی صورت گرفت.

الف: موضوع و طرح مسئله (اهمیت موضوع و هدف):

به طور کلی، هدف از این مطالعه، یافتن پاسخ برای این پرسش است که کودکان از دانش ساخت‌واژه چه می‌دانند و آیا در سنین پیش از دبستان از وجود تکواژهای صرفی و قواعد آنها و به عبارت دیگر، ساخت درونی واژه‌ها آگاهند یا خیر. اگر چنین دانشی وجود دارد، تا چه اندازه قادر به به‌کارگیری این قواعد در مورد صورت‌های نو یعنی واژه‌های بی‌معنا هستند؟ این پژوهش در پی یافتن ابزارهای ساخت‌واژی است که کودک از آنها برای ساختن واژه‌ها و بسط دایره لغات خود استفاده می‌کند و با کمک آنها در برخی موارد دست به ابداع واژه‌ها می‌زند. هدف پژوهش حاضر که مطالعه‌ای است در زمینه دانش صرفی کودکان پیش‌دبستانی، بررسی و ارزیابی آگاهی آنها از روابط میان اجزای واژه‌ها و توانایی آنها در اعمال قواعد صرفی بر واژه‌های واقعی و واژه‌های بی‌معناست. مطالعه این موضوع می‌تواند راهگشای ما در درک بهتری از چیرستی نظام زبان و نحوه اکتساب آن در ذهن انسان باشد.

ب: مبانی نظری شامل مرور مختصری از منابع، چارچوب نظری و پرسشها و فرضیه‌ها:

این پژوهش با جمع‌آوری داده‌ها از طریق انجام دو آزمون انجام گرفته است. آزمون نخست که آزمون واژه-تصویر است، بخشی از تست معروف جین برکوگلیسن (۱۹۵۸) یعنی تست واگ و بخشی از تست پیتر گوردون (۱۹۸۶) اقتباس شده است.

پرسش‌های تحقیق عبارتند از:

- ۱- کودکان در مراحل سنی ۴، ۵ و ۶ ساله تا چه میزان از فرایندهای ساخت‌واژی آگاهی دارند؟
- ۲- کودکان سه گروه سنی مذکور از لحاظ رشدی چه تفاوتی در شناخت و کاربرد قواعد ساخت‌واژی نشان می‌دهند؟
- ۳- کدامیک از فرایندهای ساخت‌واژی تصریفی و اشتقاقی از نظر ترتیب اکتساب اولویت دارند و چگونه این ترتیب قابل تبیین است؟

فرضیات تحقیق عبارتند از:

- ۱- کودکان در مراحل سنی به طور فزاینده از فرایندهای ساخت‌واژی و روابط درونی اجزای واژه‌ها آگاهی دارند و قادرند این فرایندها را به طور زایا به کار ببرند.
- ۲- با افزایش سن، توانایی کودکان در شناخت و کاربرد قواعد صرفی افزایش می‌یابد و کودکان ۶ ساله توانایی بیشتری در تعمیم این قواعد به واژه‌های جدید دارند.
- ۳- تسلط کودکان بر قواعد ساخت‌واژه تصریفی بیش از قواعد ساخت‌واژه اشتقاقی است. به نظرمی رسد با توجه به ارتباط جنبه‌های تصریفی زبان با نحو، رشد این جنبه‌ها زودتر از ساخت‌های اشتقاقی صورت می‌گیرد.

پ: روش تحقیق شامل تعریف مفاهیم، روش تحقیق، جامعه مورد تحقیق، نمونه‌گیری و روشهای نمونه‌گیری، ابزار اندازه‌گیری، نحوه

اجرای آن، شیوه گردآوری و تجزیه و تحلیل داده ها:

جمع‌آوری داده‌ها در این پژوهش به صورت مقطعی و غیرموردی (گروهی) است. مطالعه در سه گروه سنی ۴، ۵ و ۶ ساله انجام شده است. پژوهش از طریق انجام دو آزمون (آزمون واژه-تصویر و آزمون روایت داستان) انجام گرفته است. داده‌ها به وسیله دستگاه mp3 ضبط و در مرحله بعدی به نگارش درآمده‌اند. به منظور کنترل و حذف نقش آموزش در بدو ورود به مدرسه و جلوگیری از تأثیر آشکار آن بر افزایش دایره لغات و نیز مهارت کودک در درک و کاربرد قواعد ساخت‌وازی (چه تصریفی و چه اشتقاقی)، آخرین گروه سنی مورد مطالعه ۶ ساله است و علاوه بر آن، هیچ‌گونه آموزش خاصی که اثر مشابهی به‌جا گذاشته و بر داده‌ها مؤثر واقع شود، اعمال نمی‌شود. نمونه‌ها با مراجعه به دو مهدکودک و یک مرکز کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان از کودکان یک‌زبانه فارسی‌زبان که به فارسی معیار صحبت می‌کنند در آن محل جمع‌آوری و ضبط شده‌اند. روش تجزیه و تحلیل ابتدا به صورت توصیف داده‌های آزمودنی‌های هر گروه سنی و سپس مقایسه توصیفی عملکرد آزمودنی‌های گروه‌های مختلف سنی با یکدیگر بوده است. داده‌های به‌دست‌آمده از هر گروه از نظر میزان پاسخ‌های درست و نادرست با یکدیگر مقایسه می‌شد، سپس سعی شده کیفیت و کمیت پاسخ‌های هر گروه نسبت به هریک از دو آزمون از نظر علت بررسی شود. به عبارت دیگر، تا آنجا که نتایج آزمون‌ها از نظر پژوهشگر قابل تبیین بوده، به تحلیل چرایی آنها پرداخته شده است.

ت: یافته‌های تحقیق:

براساس نتایج به دست آمده از این پژوهش و آنچنان که برکوگلیسن (۲۰۰۹) استدلال می‌کند، شواهدی در دست است مبنی بر اینکه قبل از ۳ یا ۴ سالگی کودکان عملاً نظام قاعده‌بنیاد را فرامی‌گیرند. این مسأله را می‌توان از خطاهایی که در اثر تعمیم افراطی قواعد مرتکب می‌شوند به وضوح مشاهده کرد. خطاهایی از این نوع مدرک مستدلی برای زیایی و خلاقیت ساخت‌واژه در زبان کودک به شمار می‌روند، چراکه چنین صورت‌هایی را کودک ابداً در گفتار بزرگسالان نشنیده است. توانایی کودکان در پایین‌ترین گروه سنی در این پژوهش، یعنی گروه سنی ۴ ساله، در استفاده از قواعد صرفی بیانگر آگاهی آنها از این نوع قواعد زبانی است، اگرچه این توانایی در مورد تکواژهای اشتقاقی در این سنین در مقایسه با سنین بالاتر در حد ضعیف‌تری است، به گونه‌ای که کودکان ۴ ساله این قواعد را در مورد واژه‌های جدید به‌طور کامل اعمال نمی‌کردند و تا قبل از رسیدن به مرحله تسلط، از ساخت‌های نحوی برای بیان مفاهیم مشابه استفاده کردند.

ث: نتیجه‌گیری و پیشنهادات:

از آنجاکه تنها بخشی از مطالعه حاضر به بررسی توانایی کودکان پیش‌دبستانی در کاربرد قواعد صرفی بر واژه‌های جدید پرداخته است، می‌توان تولیدات زبانی آنها را از نظر ساخت واژه‌های بدیع و نوآوری آنها در واژه‌سازی، به‌ویژه از طریق انجام مطالعه طولی، مورد مشاهده و بررسی قرارداد.

- این تحقیق صرفاً به ارزیابی دانش صرفی کودکان از نظر تولید می‌پرداخت؛ می‌توان پژوهش دیگری در زمینه بررسی دانش ساخت‌واژی کودکان از نظر درک و مقایسه آن با دانش صرفی آنها از نظر تولید انجام داد.

- در مطالعات گسترده‌تری می‌توان وجود رابطه‌ای میان زیایی و یا بسامد یک قاعده صرفی در گفتار محیطی کودکان و اکتساب زودتر آن در مراحل رشد زبانی را مورد بررسی قرارداد.

- می‌توان پژوهش مستقلی را به مطالعه وندهایی که دارای تکواژگونه‌های متعددی هستند، به‌ویژه در مورد صورت گذشته افعال، که در این پژوهش یک مورد از آنها مورد بررسی قرارگرفت، اختصاص داد.

- بررسی هم‌پوشی‌های میان‌جهانی‌ها و ترتیب اکتساب قواعد صرفی، به‌ویژه وندهای تصریفی و اینکه کدام‌یک از انواع قواعد صرفی از ابتدای مراحل زبان‌آموزی زودتر فراگرفته‌می‌شوند، نیازمند انجام پژوهش‌های مجزا در زبان‌ها و گویش‌های مختلف و نیز در دست داشتن ابزارهای سنجش دقیق‌تری است.

صحت اطلاعات مندرج در این فرم براساس محتوای پایان‌نامه و ضوابط مندرج در فرم را گواهی می‌نمایم.

نام استاد راهنما:

سمت علمی:

نام دانشکده:

محل امضاء

رئیس کتابخانه

محل امضاء

تقدیر و تشکر

از همه اساتید گروه زبان‌شناسی، به‌ویژه استاد راهنما سرکار خانم دکتر شهلا رقیب‌دوست که در مسیر انجام پژوهش مشفقانه مرا راهنمایی کردند صمیمانه سپاسگزار می‌کنم. از جناب آقای دکتر دبیرمقدم که در مرحله تصویب طرح پژوهش با ریزبینی مدقانه خود، مرا در انتخاب عنوان راهنمایی کردند کمال تشکر را دارم. از آقای دکتر صحرایی که منابع بسیار مفیدی در اختیارم قرار داده و مشاوره پژوهش را به‌عهده داشتند و نیز سرکار خانم دکتر شقایق که انگیزه مطالعه من در حوزه صرف و همواره مرجع پرسش‌هایم در این زمینه بودند قدردانی می‌کنم. دوست گرامی آقای احسان‌امجدیان در مراحل جمع‌آوری منابع از هیچ لطفی فروگذار نمی‌کردند که بدینوسیله از ایشان سپاسگزار می‌کنم.

فهرست عناوین

صفحه	عنوان
۱	فصل ۱ : کلیات پژوهش
۲	مقدمه
۳	۱-۱ اهمیت مطالعه فراگیری زبان
۷	۲-۱ بیان مسأله و ضرورت تحقیق
۱۱	۳-۱ هدف پژوهش
۱۲	۴-۱ پرسش‌های تحقیق
۱۲	۵-۱ فرضیات تحقیق
۱۳	۶-۱ روش تحقیق
۱۳	۷-۱ نظام پژوهش
۱۴	۸-۱ تعریف اصطلاحات تخصصی
۱۶	فصل ۲
۱۶	بخش ۱: مبانی نظری پژوهش
۱۷	مقدمه
۱۸	۱-۱-۲ رویکردهای مرتبط با فراگیری زبان
۱۹	۱-۱-۱-۲ فرضیه محیطگرا
۲۰	۲-۱-۱-۲ رفتارگرایی
۲۲	۳-۱-۱-۲ ذاتی‌گرایی

- ۲۴ ۴-۱-۱-۲ فرضیه کنش متقابل
- ۲۶ ۲-۱-۲ مطالعه دانش زبانی کودک
- ۲۷ ۳-۱-۲ رشد دانش زبانی کودک در سطح ساخت‌واژه
- ۳۰ ۱-۳-۱-۲ علم صرف و تقسیمات آن
- ۳۱ ۱-۱-۳-۱-۲ انواع ساخت‌واژه
- ۳۲ ۲-۳-۱-۲ تفاوت قواعد صرفی و نحوی
- ۳۴ ۴-۱-۲ رشد ساخت‌واژه تصریفی
- ۳۴ ۱-۴-۱-۲ تعمیم قواعد ساخت‌واژی
- ۳۷ ۲-۴-۱-۲ ترتیب و توالی اکتساب تکواژهای تصریفی
- ۳۹ ۵-۱-۲ رشد ساخت‌واژه اشتقاقی
- ۳۹ ۱-۵-۱-۲ نوآوری در واژه‌سازی

بخش ۲: پیشینه پژوهش

- ۴۳ مقدمه
- ۴۴
- ۴۵ ۱-۲-۲ دوره‌های مطالعات مرتبط با زبان‌آموزی کودک
- ۴۵ ۱-۱-۲-۲ مطالعات خاطره‌نویسی (۱۸۷۶ تا ۱۹۲۶)
- ۴۶ ۲-۱-۲-۲ دوره نمونه‌گیری‌های بزرگ‌مقیاس (۱۹۲۶ تا ۱۹۵۷)
- ۴۷ ۳-۱-۲-۲ دوره مطالعات طولی (۱۹۵۷ تا اکنون)
- ۴۸ ۲-۲-۲ مطالعه فراگیری ساخت‌واژه در زبان‌های خارجی
- ۴۸ ۱-۲-۲-۲ مطالعه برکوگلیسن (۱۹۵۸)

- ۴۹ ۲-۲-۲-۲ کارول چامسکي (۱۹۶۹)
- ۵۰ ۳-۲-۲-۲ پژوهش براون (۱۹۷۳)
- ۵۱ ۴-۲-۲-۲ دروینگ و بیکر (۱۹۷۹)
- ۵۲ ۵-۲-۲-۲ مطالعات کلارک (۱۹۸۱)
- ۵۴ ۶-۲-۲-۲ بایبی و اسلوبین (۱۹۸۲)
- ۵۵ ۷-۲-۲-۲ گوردون (۱۹۸۶)
- ۵۷ ۸-۲-۲-۲ بکر (۱۹۹۴)
- ۵۸ ۹-۲-۲-۲ پینکر (۱۹۹۹)
- ۵۹ ۱۰-۲-۲-۲ دیگر مطالعات
- ۶۱ ۳-۲-۲-۲ مطالعه فراگیری ساخت‌واژه در فارسی
- ۶۲ ۱-۳-۲-۲ مهدی‌زاده (۱۳۷۰)
- ۶۲ ۲-۳-۲-۲ طیرانی (۱۳۷۰)
- ۶۲ ۳-۳-۲-۲ آخیشی (۱۳۷۱)
- ۶۳ ۴-۳-۲-۲ نوغابی (۱۳۷۷)
- ۶۳ ۵-۳-۲-۲ رسمپور (۱۳۷۸)
- ۶۳ ۶-۳-۲-۲ نوربخش (۱۳۸۰)
- ۶۴ ۷-۳-۲-۲ طاهری اسکویی (۱۳۸۱)

۶۵ فصل ۳: روش پژوهش

۶۶ مقدمه

۶۷	۱-۳ نوع پژوهش
۶۷	۲-۳ متغیرهای پژوهش
۶۷	۱-۲-۳ متغیرهای مستقل
۶۷	۲-۲-۳ متغیرهای کنترل
۶۸	۳-۲-۳ متغیرهای وابسته
۶۸	۳-۳ جمعیت مورد مطالعه
۶۸	۴-۳ مکان و زمان آزمایش
۶۹	۵-۳ روش گردآوری اطلاعات
۶۹	۶-۳ ابزارهای پژوهش
۷۰	۱-۶-۳ آزمون واژه-تصویر
۷۱	۲-۶-۳ آزمون روایت داستان مصور
۷۱	۷-۳ روال اجرای آزمون‌ها
۷۱	۱-۷-۳ آزمون واژه-تصویر
۷۲	۲-۷-۳ آزمون روایت داستان‌های مصور
۷۲	۸-۳ روش تجزیه و تحلیل داده‌ها
۷۳	۹-۳ مشکلات و محدودیت‌های پژوهش
۷۴	۱۰-۳ ملاحظات اخلاقی
۷۵	فصل ۴: تحلیل داده‌ها
۷۶	مقدمه

۷۸	۱-۴ تحلیل داده‌ها به‌صورت درون‌گروهی
۷۸	۱-۱-۴ تحلیل گروه ۴ ساله
۸۲	۲-۱-۴ تحلیل گروه ۵ ساله
۸۸	۳-۱-۴ تحلیل داده‌های گروه ۶ ساله
۹۱	۲-۴ تحلیل داده‌ها به‌صورت بیناگروهی
۱۰۲	۳-۴ مقایسه کاربرد تکواژهای تصریفی و اشتقاقی
۱۰۳	۱-۳-۴ مقایسه گروه‌های سنی از نظر کاربرد تکواژهای تصریفی و اشتقاقی
۱۰۳	۲-۳-۴ مقایسه تکواژها از نظر ترتیب اکتساب
۱۰۹	فصل ۵: نتایج و پیشنهادها
۱۱۰	مقدمه
۱۱۰	۱-۵ بحث‌ها و جمع‌بندی
۱۱۲	۲-۵ نتایج پژوهش و ارزیابی فرضیه‌ها
۱۱۸	۳-۵ نتایج فرعی پژوهش
۱۲۱	۴-۵ سخن پایانی
۱۲۲	۵-۵ پیشنهادهایی برای پژوهش‌های آینده
	پیوست‌ها
۱۳۸	پیوست ۱: آزمون‌ها
۱۴۱	پیوست ۲: داده‌ها
۱۴۲	الف/ داده‌های آزمون واژه-تصویر

۱۶۰	ب/ داده‌های آزمون روایت داستان
۱۶۸	پیوست ۳: تصاویر
۱۲۴	منابع
۱۳۳	واژه‌نامه
	تصاویر
	چکیده انگلیسی

فصل اول

کلیات پژوهش

مقدمه

یادگیری یا اکتساب زبان از مهم‌ترین و جالب‌ترین جنبه‌های رشد انسان است و به عنوان پدیده‌ای اعجاب‌آور توجه زبان‌شناسان و روان‌شناسان را در دهه‌های اخیر به خود جلب کرده است. این واقعیت که هیچ کودک طبیعی ناتوان از فراگیری زبان مادری خود نیست، در وهله نخست امری بسیار بدیهی جلوه می‌کند و از همین رو کمتر مورد تأمل قرار می‌گیرد، اما اهمیت و شگفتی که در این مسأله نهفته است از توجه به این نکته بر ما روشن می‌شود که عمدتاً همه این دانش‌زبانی تا پیش از ۵ سالگی فراگرفته می‌شود. علاوه بر آن، در این رابطه به هیچ کودکی آموزش رسمی و مستقیم داده نمی‌شود و جالب آن است که همه کودکان مراحل نسبتاً مشابهی را در یادگیری زبان خود طی می‌کنند. در این فصل، پس از معرفی مسیر کلی پژوهش‌های انجام شده در حوزه اکتساب زبان به اهمیت و ضرورت مطالعه فراگیری زبان اول توسط کودک و چهارچوب کلی پژوهش حاضر از جمله اهداف، پرسش‌ها و فرضیه‌های تحقیق اشاره می‌شود.

۱-۱ اهمیت مطالعه فراگیری زبان

فراگیری زبان از جمله موضوعاتی است که از دیرباز ذهن بشر را به خود مشغول کرده است. شاید قدیمی‌ترین سند ثبت شده از مطالعات فراگیری زبان توسط کودک پژوهشی است که هرودوت^۱، تاریخ‌نویس یونانی، در اثر خود از پادشاه مصر باستان، سامتیکوس^۲، ذکر می‌کند. این پادشاه در پی اثبات این نکته بود که زبان مصری منشأ تمام زبان‌های دنیاست. از این رو، دو کودک را در انزوا و به دور از داده‌های زبانی پرورش داده و برای اثبات فرضیه خود نخستین تولیدات زبانی آنها را در چنین شرایطی مورد استناد قرار داد (برکوگلیسن^۳، ۲۰۰۹: ۲۴).

این موضوع یعنی مطالعه رشد زبان در کودک تا به امروز از موضوعات مهم مورد توجه پژوهشگران بوده است. روان‌شناسی رشدی^۴ (تکوینی) در پی پاسخ دادن به پرسش‌های مرتبط با زبان کودک طی پنجاه سال اخیر بوده و در این رهگذر دیدگاه وسیعی از چپستی و چرایی فراگیری زبان اول را به ما داده است. رویکردهای نظری مختلفی نسبت به مسأله فراگیری زبان موجود است که طیف آنها از رفتارگرایی^۵ تا تبیین‌های جدیدتر که یا به سازوکارهای فراگیری که از ویژگی‌های صوری خود زبان نشأت گرفته‌اند و یا به نقش‌های ارتباطی اجتماعی که زبان در تعاملات بشری ایفا می‌کند توجه دارند، متفاوتند. هدف همه این رویکردها، در واقع، تبیین علت واقعیات یکسانی از فراگیری زبان است. با این حال، برخی پژوهشگران مطالعات مرتبط با فراگیری و رشد زبان اول را در کودکان از نظر نوع و روش جمع‌آوری داده‌ها و نیز مبنای نظری متمایز دانسته و به دو حوزه 'زبان کودک' و 'اکتساب زبان' قائل شده‌اند؛ برای مثال، واسو^۶ (۱۹۸۳) به نقل از اینگرام، (۱۹۸۹: ۲۷) معتقد است: "آنچه به عنوان پژوهش‌های زبان کودک می‌شناسیم، اساساً با

¹ Herodotus

² Psammetichus

³ Berko Gleason

⁴ Developmental Psychology

⁵ Behaviorism

⁶ Wasow

'روش‌های' جمع‌آوری داده‌ها و طبقه‌بندی آنها سروکار دارد. در واقع، زیربنای این دسته از مطالعات آن چیزی است که کودک بیان می‌کند و نوعاً کمتر به مباحث نظری می‌پردازند. در حالی که محققانی که در زمینه 'اکتساب زبان' به مطالعه می‌پردازند داده‌های برگرفته از زبان کودک را فقط تا جایی حائز اهمیت می‌شمارند که به پرسش‌های نظریه‌زبانی و یافتن پاسخی برای آنها ارتباط دارند.⁷ در این پژوهش، این دو عنوان در معنای یکسانی مورد استفاده قرار می‌گیرند و مقصود از آنها در مفهوم عام مطالعه فراگیری زبان اول توسط کودک است.

با توجه به اینکه افراد مورد آزمون در این دسته مطالعات بسیار کم‌سن هستند، مطالعات متأخر در این زمینه کمتر از ابزارهای سنتی جمع‌آوری داده استفاده می‌کنند، چراکه روش‌های قدیمی تر غالباً چندان کارآمد و کافی نمی‌نمایند. روشن است که به‌طور مستقیم نمی‌توان از یک کودک یک‌ساله خواست که جمله‌ای را از نظر دستوری بودن و کفایت معنایی بسنجد. مهارت‌های کودکان در ادراک⁷ زبان عموماً بیشتر و بهتر از توانایی آنها در تولید⁸ زبان است و از این رو، صرف تکیه بر گفتار تولیدی تنها بخشی از تصویر فرایند اکتساب زبان را بر ما معلوم می‌کند. به علاوه، پژوهش‌های اخیر نشان داده است که یادگیری زبان حتی قبل از تولد آغاز می‌شود؛ برای مثال، نوزادان فقط چند روز پس از تولد نسبت به صداهای زبان بومی مادر خود واکنش نشان می‌دهند و این خود مؤید آن است که در مرحله جنینی نوعی یادگیری زبان رخ داده است. نتایج پژوهش‌ها حاکی از آن است که حتی در نخستین هفته‌ها و ماه‌های اولیه زندگی، یعنی در مرحله‌ای که صداهای کودکان به بی‌بغ کردن⁹ محدود می‌شود، نوزادان قادرند تفاوت‌های اندک میان صداهای زبان بشری را تشخیص دهند. در آزمایش‌هایی که به دقت طراحی شده‌اند، دانشمندان توانسته‌اند نشان دهند

---

⁷ comprehension

⁸ production

⁹ babbling